

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie 11.02.2026
Meie 02.03.2026

nr 2-5/26-00309
nr 8-2/1066

Arvamus 822SE kohta

Riigikantselei edastas Riigikogu liikmete Jaak Valge ja Irja Lutsari algatatud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (822SE) Justiits- ja Digiministeeriumile teadmiseks. Eelnõu on kavas arutada valitsuse 12.03.2026 istungil.

Eelnõu eesmärgiks on luua teadusnõuniku regulatsioon TAIKSi, sh:

- kohustus igas ministeeriumis ja Riigikantseleis värvata teadusnõunik (ametnik või töötaja);
- avalik konkurss, mille käigus teadusnõuniku valib teadus- ja arendustegevuse poliitika rakendusüksus moodustades selleks komisjoni, kes esitab ettepaneku kantslerile või riigisekretärile (Riigikantselei teadusnõuniku puhul);
- nõuded teadusnõunikule – doktorikraad ja vähemalt 5-a iseseisva teadus- või arendustöö kogemus;
- seaduses ette näha teadusnõuniku ülesanded;
- tähtaeg (kolm aastat, võimalusega ühe korra pikendada);
- hüvitis (taaskohanemistasu), mida makstakse ametiasja lõppedes (50% senisest töötasust kuus kuud).

Esitame eelnõu ja seletuskirja osas järgmised tähelepanekud:

- 1) kui teadusnõuniku ülesanded on kõikides ministeeriumides ja Riigikantseleis ühesugused, siis tuleb teha valik, kas tegemist on ametniku ametikohaga ehk teadusnõunik teostab avalikku võimu (kujundades teadusalast poliitikat), või ta ei teosta avalikku võimu ja temaga peaks sõlmima töölepingu;
- 2) tulenevalt detsentraliseeritud avaliku teenistuse regulatsioonist peaks ametiasutustel säilima õigus otsustada ametikohtade täitmine;
- 3) eelnõu kohaselt on teadusnõunik ministri alluvuses – ministri otsealluvuses on üldjuhul poliitilised nõunikud (töölepinguga). Samas eelnõu eesmärk on just poliitilisust vältida. Eelnõu kohaselt esitab komisjon ettepaneku kantslerile. Seega jääb ebaselgeks, kes isiku ametisse nimetab/töölepingu sõlmib;
- 4) tegemist on tähtajalise ametikohaga, kuhu isik võetakse ametnikuna teenistusse või töölepinguga tööle kolmeks aastaks, võimalusega pikendada tähtaega ühe korra. Tähtajaliselt on võimalik teenistusse võtta ka kehtiva avaliku teenistuse seaduse kohaselt;
- 5) hüvitise (50% senisest töötasust) maksmine kuue kuu jooksul kui isik ei jätka teadusnõunikuna – sellist hüve ei ole ette nähtud ühelgi teisel ametikohal. Ainus ametnik, kellele on ette nähtud hüvitis, on kantsler juhul, kui ta vabastatakse ministriga koostöö mittelaabumise tõttu. Selline regulatsioon võib tekitada ebavõrdset kohtlemist;
- 6) seadus jõustub osaliselt 1.01.2027 põhjusel, et ministeeriumid vajavad praeguste teadusnõunike töö- ja teenistussuhete ülevaatamiseks aega – kui kehtestatakse uus nõue, mille kohaselt peab olema doktorikraad, siis seda ei ole võimalik saada ühe aastaga. Puuduvad rakendussätted

- olemasolevate teadusnõunike osas (kas nad jätkavad, kas nad peavad end nõuetega kooskõlla viima või korraldatakse uued avalikud konkursid jne);
- 7) seletuskirja lk 13 on viidatud ka sellele, et eelnõu mõjutab mh Justiits- ja Digiministeeriumi seoses teadusnõuniku ametikoha loomisega. Justiits- ja Digiministeeriumis on teadusnõunik juba olemas.

Seega tulenevalt eelnevast, näivad eelnõuga tehtavad muudatused pigem ebavajalikud. Lisaks tekitab hüvitise ette nägemine ebavõrdset kohtlemist, sest ühegi teise ametikoha puhul ei ole ette nähtud sellist hüvitist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisaadressaadid:
Haridus- ja Teadusministeerium
Rahandusministeerium

Monika Tappo 5189490
Monika.Tappo@justdigi.ee